

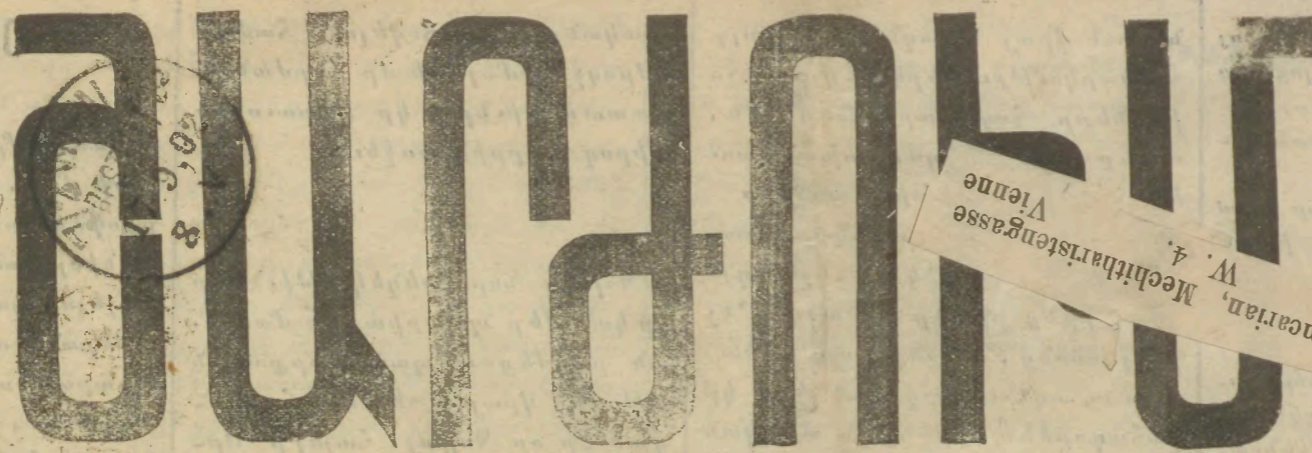
ԲՅՈՒՄ ՈՐԴԱՎՈՒԹՅՈՒՆ

Պուշկարիւն	հատար
Տարեկան	12 Ի՛
Լուսնայ	6
Արտատպակերի	8
Սեփակայ	15

Ունեւեկայի համար	
Տարեկան	3 Ի՛
Վեցամսեայ	1.50 Ի՛

Դրամուցման տողը առաւ-
յիկ երեսին համար 40 ա.
յիկ վերջին երեսի հա-
մար 20 սանթիմ. երեքին
ուկի սանթիմետր համար
20 սանթիմ. կըլայ :

Վաւեւայի համար մեքէ 10 սանթիմ

Նամակ եւ դրամ դրկի
հաւաքողութեան հաս-
ցնելու
P. J. a. ouy na vs tnikk
IIIapжy.ъ.
Bap. a

Publication du journal
"Clajourn"
(Bulgarie)
Varna
(Auliche)
R. P. Kalemcarian,
W. 4.
Mechitbaritsaengasse
Vienne

№ 15 ՍԱՆԹԻՄ

Կրտսիւնի եւ յնն օրուի

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ. ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲՇԱԹԻ ԵՒ ԳՆԱԹՈՒ ՕՐԵՐԸ

«ՇԱՐԺՈՒՄ»-Ի ԲԱԺԱՆՈՐԴ ԳՐՈՒՈՂԸ ԲԱԺՆԵԳԻՆԸ ՊԵՏԻ Է ԿԱՆՈՒԻ ՎՃԱՐԷ

ՄԻ ՈՒՐԱԽԱԼԻ ԵՐԵՒՈՅԹ

Աշխարհի ամենահեռու ան-
կիւններից մէկում գտնվող հայ
գաղթականութեան մի անգամ
մեզ հայտնիում է որ գաղթական
նոյննան մէջ հանգանակութիւն
է սկսվել Հայրենիքում կուող
խմբերին ուղարկելու համար և
այս կայ որ մի կարեւոր գումար
կը հանգանակվի :

Այս իրողութիւնը ցոյց է տա-
լիս որ Հայրենիքում կուող խմ-
բերին օգնելու գաղտփարը ծո-
վեր ու սարեր ճեղքելով անցնում
է աշխարհի ամենահեռու ան-
կիւններում տեղաւորված հայերի
սրտերի մէջ : Աւրախայի է որ
այդ գաղտփարը այդ յետ ընկած
գաղթականութեան մէջ յարցվել
է ինքն իրեն , առանց յեղափո-
խական պաշտօնական քարոզչի
ճառերի ու ճիգերի : Աւրան յե-
ղափոխական պաշտպան մամուլը
կամաց կամաց սկսում է իր նպա-
սակին հասնել , այսինքն այս
կողմայն կողմ ցրված հայ սրտե-
րի և հոգիների վրա ազդել ու
զեպի Հայրենիքը պարտաճանաչ
գարծնել :

Աշխարհի ամեն անկիւնում հայ
կայ . և ամեն հայ պարտաւոր է
հայ յեղափոխութեան օգնել . և-
թէ յեղափոխական պրօպագան-
դիստները պարտաւորված լինեն
ճամբորդել և այդ հեռու տեղերը
հասնելու համար , որպէսզի կա-
րողանան երկրից ու գործից հե-
ռու մնացած հային էլ մասնակից
գարծնել մեր յեղափոխական գոր-
ծի : այն ժամանակ յեղափոխու-
թեան համար հաւաքված գրամի
մեծ մասը պէտք է ճամբորդու-
թեան համար ծախսվի : Յեղափո-
խական կազմակերպութիւնների
չըլուն քարոզչիչների պակասը
պէտք է լրացնի յեղափոխական
մամուլը , որովհետեւ ամեն մի լը-
րագիր տարեկան 5-10 ֆրանքով
հասնում է աշխարհի ամենահե-
ռու ծայրերը :

Յեղափոխութեան պաշտպան
մամուլի գերը մեծ է . մանաւանդ

մեր ժողովրդի համար , որը թէ
լաւ և թէ վատ գործ միայն ըզ-
գացմունքներից գրգռված է կա-
տարում : Մեր մամուլը որչափ որ
զգացմունքների վրա է ուղղու-
ազդել , նոյն չափ և պարտաւոր
է խելքի վրայ ազդել . ու այն էլ
բաղմակով մանի կերպով , որպէս
զի գաղտփարով և սկզբունքով
յեղափոխական հայը կազմակեր-
պվի աշխարհի ամեն մի ծայրում
և յեղափոխութեան աշակցելու
գործը դիւրանայ ու իր բնական
կերպարանքը ընդունի :

ՎԱՐԴՈ

ԳԵՐՍԱՆԻԱՅԵՆ

Օրմանեան հաւր նման երբեմն
երբ քսակը պարտաւոր ըլլայ և խաֆիէ
էֆէնտիները անսակաւի սպասին ,
հակիթ մը կածէ-ան ալ հոտած իր
սրտին պէս , իր զգացումին պէս ,
Հրաժարականի թուղթը չը պակտրաւ :

Միամիտ ընթերցող հրաժարականի
լուրէն կը հետեւցնէ , որ Օրմանեան
իր օյննազուլութիւններէն վերջ , այս
անգամ մէքուութիւնը պիտի ունենայ
իր անցիակին վրայ թընելու :

Հաւատարմութեան ողբը ամբողջ
ազգին անուշով հիւա մեր վարտող
տարակոյսները փարատելու : Սու-
թան ու Օրմանեան իրարու հետ աշ-
կապուկ կը խաղան . միայն թէ վեր-
ջինս աշխարհը գոց պահելու յամա-
նութեամբ :

տիրէ ըստ «Մարիամի» իրատեով
մը բացառիկ օրէնքները պիտի վեր-
ցնէ-եղեր . . .

Չը կասկածելու համար իրատէի
գործադրութեան վրայ շատ միամիտ
ըլլալու ենք :

Համիտ կուզէ մեր աչքին թօզ փչել ,
կամ նոր դարան մը կը լարէ և կամ
նեղի եկած ըլլալուն համար յանձնա-
ռաւ իրատէի մեզ համար . բողբոլի
անօգուտ ձեւակերպութիւնը :

Ամենայնոքին Գերմանական օրա-
թերթներն իսկ հրատարակեցին հրա-
ժարականի և Սուլթանի-կայսերական
չնորհներու լուրը . . .

Բայց երբ կարգը այն օրինակ տե-
ղեկութիւններու գայ , որոնք կրնան
հասարակութեան վրայ նպաստաւոր
ազդեցութիւն թողուլ հայրուս նը-
կանամբ , պէտք եղած անաշտու-
թիւնը կը պակտրաւ արձագանգելու
գանտնք :

Ամբողջ Ասիական թուրքիոյ մէջ
կայ վայր մը , գր կարելի է գրախտ
անուանել բաղդատամբ իր ժոտաւոր
և հեռաւոր գրացիներուն :

Այդ վայրը Լիբանանն է :
Յայտնի է որ Լիբանանի վարչին
պաշտօնավարութեան շրջանը լրացած
է , բայց և այնպէս միշտ հիմա նոր
ընտրութիւն մը եղած չէ :

Հակառակ Սուլթանի խաղերուն
դիսպանները անոր հախէն կու գային ,
եթէ ֆրանսական և ոռու կառավարու-
թեան միջեւ նոր վարիչի ընտրութեան
մասին անհամաձայնութիւն չըլլար :
Սուրիոյ մէջ ֆրանսական ազդեցու-
թիւնը գերակշռող է և ճորանսան հա-
կամէտ չէ ունեցածը իր դաշնակից
պետութեան զոհելու : Ռուս կառա-
վարութիւնը կը ջանայ իր ազդեցու-
թիւնը զրացնել : Երկուքն ալ , Սուլ
թանի առաջարկածներէն գաա , որոնք
հաւանութիւն գտած չեն , տարբեր
անձեր առաջարկած են :

Սուլթանը որ ինպաստ Լիբանանու
համաձայնութիւն մը գոյանայ , որ-
պէսզի նորէն մարդամագործին ձեռ-
քը իյնալու եղական զժախտութիւնը
չունենայ :

«Հայրենիք»ի վերջին թիւերուն
մէջ Պ. Պոյաճեան արդարացի կեցւով
կը գանգատի երուսաղէմի Գերմ . որ-
բանոցին վրայ : Աւրիչ անգամ «Շար
ժում»ի մէջ արդէն խօսուած ըլլալով
մի քանի հարեւանցի նկատողութիւն-
ներով կը բաւականամ :

Պ. Նամակագիրը կառավարիէ որ
հայ դասատուներ պաշտօնավարեն
գերմանական որբանոցներուն մէջ (Ե
Արեւելքի բոլոր որբանոցներուն մէջ
հայ դասատուներ կան , բայց ատոնք
մասնաւոր ընտրութեամբ եղած են ,
Հայ դասատուներն ալ միտնարեն-
րու հետ գլուխ գլիւսու տուած կը թու-
նաւորեն հայ որբերու նկարագրի
կրճտական միտնարեցականութեամբ ,
այնպէս որ դեռ գործնական կեանքի
մէջ ոտք չը կոխած , արեան ու ար-
տասուրի» երկրին մէջ , երկնքի
կեանքով ապրելու ցնորական երա-
նութիւնը կուենան : Ի՞նչ կայ ա-
ւելի գիւրին , բայց նաեւ աւելի զը-
զուանք ազդող , քան մեր որբերուն
փափուկ և ընդունակ երեւակայու-
թիւնը զբաղեցնել վերացական գա-
ղափարներով , որոնք անիրականա-
լի են սակայն անոնցմէ կը իրեն ի-
րենց անտանելի «վիճակի գիտակցու-
թիւնը» :

Պէպէքի (Կ. Պոլիս) որբանոցին
մէջ , ուր մեծաւ մասամբ հայ որբեր
կը խնամուին հոյ լեզուի ուսուցը
կրճեցնէ , Գերմաներէնէն և կարծեմ,
անգլիերէնէն վերջը կու գայ . առա-
ջին դասարանին մէջ :

Աւրիչ գերմանու հի մը կը գրէ .
«Լաւ գիտեմ որ այս գործը զգիր-
մանական է և գերմանացիներու
ձեռքով պէտք է յառաջ տարուի» :

Այս տողերը գրելու առիթ կու-
տայ այն , որ քաղաքին գերմ . հի-
ւանդանոցին մէջ գերման բժիշկի մի
տեղ հայ բժիշկը կը պաշտօնավարէ
որոշուած պայմաններով :

Բարեգործական ընկերու շեան Ծը-
րանքֆորիթի մասնակցին օրգանին
մէջ խօսուելով հայ-թուրք լարուած
յարաբերութիւնները կըսուի թէ բա-
րու թուրք Հայերէն սկսելու է անով ,
որ ճշմարտիւ Յիսուսի դառնան և
իրբու Յիսուսի տշակիրտներ ապրին .
Պրաւ օ :

Բարեգործութեան կամ մարդասի-
րութեան սկզբունքը կրճական է .
հետեւապէս ազնուութիւն և ան-
կեղծութիւն չէ կարելի սպասել :

Իրբերը ամենալաւ ֆակտորներ են
իրենց ձգտումներին հասնելու հա-
մար :

Չանոնք ապուշ կը պահեն , որպէս
զի ապագային . երբ գերման կապի-

(*) Երուսաղէմի վերմ . որբանոցը
տարբեր ընկերութեան կը վերաբերի .
Տնօրէնը բաստոր Շնկլըրն է , Չեմ
գիտեր թէ նաեւ հայ դասատու կա՞յ
թէ ոչ :

ապրիլը բուն զնն առաջաւոր Ասիոյ մէջ եւ գործարաններու սուղոցները ճշն ունենան եւ եկեղեցւոյ առաջ յաճախորդներ եւ հլու բանւորներ :

Աւաղ որ մեր հարուստները կամ անտարբեր կը մնան եւ կամ խոշոր գումարներ կը նուիրեն երկրորդական պէտքերու : Իսկ հասարակութիւնը չի կրնար իր նիւթական օժանդակութիւնը կեդրոնացնել որբերու վրայ : Ասիկէ արտասական օգուտ յառաջ չի գար «աւելի կենսական պրոք» կը զգար զեղծ եւ պէտք է զբաղեցնէ անոր օգնութեան բարի տրամադրութիւնը : Տեղակաւ հոգեւոր վարչութիւնները պարտաւոր են պատուել կեղծ քաղաքավարութեան քողը եւ պահպանել հայ որբերուն ազգային առանձնաշատկութիւնները կարելի միջոցներով :

Հայտէլպերկ

ԴԵՍԻՑ ԴԵՆԻՑ

Անցեալ օր առիթը ունեցալ տեղական թերթի մը մէջ կարգալու Շումլայի թաղ խորհրդին յայտարարութիւնը, որով կը յայտարարուէր թէ թաղական խորհուրդը արդէն ուսուցիչները վարձած է, ուրիշ ուսուցիչներու պէտքը չի կայ, եւ թէ օրէն է ուսուցիչ մը Շումլա երթայ, բացը պիտի մնայ :

Այդ յայտարարութիւնը իսկ զարմացուց, որովհետեւ յայտնի է որ Պուլկարահայ վարժարան-

ներուն վրայ հսկողները և այդ հիմնարկութիւններուն վրայ իշխողները հոգաբարձուներն են, որոնք միայն պատասխանատու են պուլկար օրէնքին առջեւ :

Շումլայի թաղականները իրապէս տգէտ մարդիկ են, չեն գիտեր իրենց ըրածը, բայց ի՞նչ ըսել անոնց, որոնք այդ միամիտ ու տգէտ թաղականները կը շահագործեն իրենց անձնական շահերուն համար և անանկ յիմար քայլեր ընել կուտան, որոնք կրնան շատ գէշ հետեւանքներ ունենալ :

Հայու գործ, կիրքը, անձնական հաշիւները ամեն բան ընել կուտան, կրքի, ետի առձեւ կը մոռցուի ամեն բան և անարժանի պիտի համար ազգային մարմին մը ամբողջովին խաղբ ու խայտառակ կըլլայ թէ օրէնքի ներկայացիչներուն և թէ հայ հասարակութեան առջեւ :

Չեմ կարծեր որ օրէնքը քաղաքի մը թաղական խորհուրդը այդպէս, հրապարակաւ ծեծաղծի և օրգահատելի կացութեան մէջ ինկած ըլլայ, ինչպէս պատահեցաւ Շումլայի թաղական խորհուրդին : Արգահատելի հասարակութիւն որ այդպիսի վարիչներ ունի, արգահատելի խմբագիրներ, որոնք գոնէ իրենց բարեկամ թաղականները չեն կրնար խայտառակութեան կեցնել, արգահատելի տիրացու ուսուցիչներ որոնք իրենց

օրական ապահովելու համար ամբողջ համայնքի մը արժանապատուութիւնը կը վիրաւորեն տիրող տարրին առջեւ :

Պուլէն նոր տեղեկութիւններ չը կան մեր պատրիարքի մասին, ան բողոքեալ պատրիարքական աթոռին վրայ : «Թան» հաշորդած էր որ Պոլսոյ հայերը Օրմանեանէն կը պահանջուն վերջնապէս հրաժարիլ և վանք մը քաշուիլ : Որչափ այդ լուրը ըստոյգ է չենք գիտեր, բայց համոզուած ենք որ Պոլսոյ մէջ գտնուած հայ լաւ տարրը շարունակ զրոգովուած ըլլալ Օրմանեանի լրբութեան հանդէպ : Սակայն տեսնենք Օրմանեան ինք կը զգա՞յ և կարեւորութիւն կուտայ՞ ժողովրդային վրդովումին :

Չենք յուսար : Օրմանեան դաւանաւոր մըն է, կաթողիկոսութեան, եւ այսօր մենք բոլորովին հատուցած ենք որ այդ դարձը անկեղծ համոզմունքի արդիւնք չէ : Եթէ Օրմանեան համոզուած ըլլայ որ թուրքերը զինքը ճէյիլ իւր իսլամ կը դարձնեն, հաւանական է որ մահմետական ալ դառնայ : Երանի թէ դառնար : Մի անգամ ընդ միշտ ազատած կըլլայինք Օրմանեան կոչուած ճամպազէն :

ԿԷՏ

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

Սեպտեմբեր 6ին (ն. Տ.) Պերլինի մէջ, իր հոգին աւանդեց բրոքէստր Ռուտովի վիրթոֆ, Կերմանիոյ համալսարանային հոշակ վայելող զաւակներէն մին :

Ականաւոր բրոքէստր պարզ ազարակատիրոջ զաւակ մըն էր, ծնած էր, 1821 թուին, Բոմբայէնիա նահանգին մէջ :

Անխնայ գիտնականը կէս դար շարունակ ծառայեց գիտութեան թէ իր երկրին և թէ օտար երկրներու համար գիտնական սերունդներ պատրաստելով, որոնցմէ իոյնպէս շատ նշանաւոր գիտնականներ երեւան եկան :

Վիրթոֆ իրեն ծրագրեր ընկունած էր բնականութեան գիտական հիմունքները որոշելը և այդ ուղղութեամբ կատարած ուսումնասիրութիւններով ժամանակակից բնականութեան յեղաշրջողներէն մին եղաւ :

Վիրթոֆ և նշանաւոր մարդաբան էր ու երոպական ցեղերու մասին շատ մը ուսումնասիրութիւններ հրատարակեց :

Նշանաւոր և անխնայ գիտնական ըլլալով հանդերձ՝ Վիրթոֆ հետո չը մնաց և հանրային ու քաղաքական գործունէութեան մէջ հետեւեալ խորտակուցներէն էր, նոյնը եղաւ հանրային կեանքի մէջ : Վիրթոֆ ուսուցիչական էր, թէ

ԱՐԻՒՆԱՐԲՈՒՆ

(Հայ հետազոտական կազմակերպութիւն)

Ա. Ընդհանուր մտիւկութիւն էր : Սպիտակ ձիւնը իր աննպատար սոււանը անվարձանօրէն սփռած էր Ս. Փրկիչ վանքի դաշտաւայտ երկայնքին : Պոնտական գեղապարծ բլրակները ու շնաշարհիկ պտերակները, որ հրաշափառօրէն կը դրուողեն այդ նուիրական սարսաղը գեղջկական անխառնող բուսականութեամբ, հիմա անփառունակ երեւոյթ մը ստացած էին ձիւնի թանձր քողին տակ աներևութանով : Յրատարաբար ու ստիւտուած զամեն անչափ ուստով կը փչէր որ վար կը հակեցնէր մինչև անգամ վաղնջական արակուս պարտիները ու բարձրալիզ համայն ծառերը, որոնք անբու ազուրկ մերկապուսի ալանդակ ու եղբակական պատկերը կը ներկայացնէին :

Երկինքը թխալուտ ու սեւ խոշոր ամպեր արագօրէն կը կուտակուէին ու շարագուէր շանթի հետզհետէ իր սկզբին իրենց արհաւիրայից վայլատակումները : Ամբողջ բնութիւնը ձմեռուան անախորժ ու ամենէն դժն դակ դրութիւնը կը վայելէր : Այսպիսի վարձու բնուցիչ ժամանակին վաղը հետուէն վանքին արեւելեան կողմի գողածեւ գաշտագետիներու ստորտը՝ ճէյիլի մէջ ճէյիլի արեւմտեան կողմէն կը կարծախիզ ծամբէն

ախտանի հասակով երիտասարդ մը օրարական անհագուն ձիւն մը վրայ հեծած, քառաբաւ ձիւնակուտակ նրբուղիներ կը սլաւար դէպի վանք առաջնորդող գաւթի փոսիկէն : Լազի խոշտարղտ տարազ մը հագած էր անսփուլը կապած էր սիգապանծօրէն ծոպաւոր դեղին պալլաք, որու մեծաքաշիւս ու տրէկով բանուած կողմերը արծաթափայլ կը շողողային, իսկ իր թիկնիկ իրանը կը փառաբարձը երփնեղեղ երկայնաթեւ թարապուսը : Ռուսական թեթեւ ու երկայն մուճակներէն էին որոնք մինչև իր ազդրները քաշած էր ամբապիկը :

Իջ ու ձախ ուսիրուն վրայ բեռնաւորած էր ուսական փոքրիկ սիրուն պերդանը ու երկայնի սեւ շեղքով խոշոր գարագուէակը, մինչդեռ իր խորտակուէր լանջը գեղակները իսկ չաճեւ կը գեղազարդէին հերոսական պանծալու մով : Ահարկու Լազ զաշախճի մը կը նմանէր իր այդ տօնական վայելչական համազգեստին մէջ, որ ոտից ցլու իս զինուած կարծես խուսափող զօճիկ մը կտեւէն կ'ընթանար իր վրէժը լուծելու անուշ տենջանքով : Այնպէս որ իր այդ քասաւորով վազելին ստուած միախառն ձիւն ու փուքէ անընդհատ ժամթումէն, իր գեղաբոյս պիտի եղաններու ծայրերէն հիմա սառոյցի փոքրիկ շառաւիղներ կարուած էին իր վարդակարծիք թուշերուն վրայ ցաւազին հպանցումով : Ու նմանապէս իր նժոյգին վարսաղխակ րաչերը պող սառիկներու յորդաբորբ շիթերով կ'սղողէին, որոնք իր լուզեման պողպաղնաքով

կը սպիտակացնէին անոր ընական սեփսեւ անխառնօր ստորդը :

Կէս ժամին խիզախ ձիւն խոշտարղտ թուշակով ոյրտապտոյտ ուսիրներուն վրայէն հիմա զայն մոտեցուց էր վանքին, որո հսկայականօրէն վեր ցլուած, խորտակուէր զանգապուրճը իր ամբողջութեամբ տեսնելի էր հիմա իրեն : Սրնթից ձիւնորը երբ վանքի սպասաժողու բարձրալիզակին ստորտը հասաւ՝ ալ յոգնասպառ կանգ առաւ, ու իջնելով կաթնազրիւրին մտախայ հունիին տակ սպաստանեցաւ վարկեան մը : Բայց սպասել անկարելի էր : Ձիւնի մեծ փաթիլներ շարաչար կը թափէին անոր գլխին ու միեւնոյն ժամանակ անոր մէջ անհեզգիտ հոգեկան մտատանջ խոռովներու յաճախանքը գայն խելալեղ ու աճապարող դրութեան մը մէջ ձգած էր : Իր երկայնեղուն մէջ երկտասարղական մշտարորոք արիւնի կեւար ու մաքաւառանձ սիրտը ու ժգնաբախ կրտուիկը վերջը՝ լեռնակատարին վրայ յանկարծ նշտարած էր իրեն ծանօթ լուք թիք կեղ մարգարտոյ հուղիկաւոր, որ կուտայ կամաց իրեն կը մերձենար շարագուէր նայուածքով : Մի քիչ յառաջանալէ վերջ մոտակայ թիւղապատ բոյսերու կտուր ծնիկ եկաւ ու կրակեց ձիւնորը : Գնդակը վրիպեցաւ իր թիրախէն : Թաքթաբուր արիւնաբուռ սառիկ անգամիւ էր իր յիւր զակային կեանքին մէջ որ կը տեսնէր իր գնդակին նպատակէն շեղուած, ու քիթիկէն կը պատրաստուէր երկրորդ կրակ մըն ալ ընել, երբ

այնույժ երիտասարդը ձիւն հեծաւ րարաճախով ու կրակեղէն թշուառն վրայ յարձակեցաւ արշաւապտու : Հոգեւտ հրեշտակի պէս անոր սնարին վերեւ ցլուեցաւ ակնթարթի մէջ ու շողողուն գարապուշակը ուստիւրէն իջեցուց անոր կռնակն ի վար :

— Ես ան լակոս, գուն ան ես, մեծ կողկանձիւն մը վրցոյ թեքալեղ երբ սուրի մահացու հարուստը զգաց, զոն ան ես հէ՞ գոր եմ հրացանա չը կրցաւ զարնել... ան հրացանը որմէ ամեն ոք ստիւտ վազապա է, որմէ քու կալտան ու անընկճելի հայրդ ու եղբայր երդ գիտապատ ինկած են... ան քեզի... Այսպէս կոտնար ու կոտնար հրէշ հոյեվար մահ ուսն խոշոս աչքերը վեր անկած գիւլահարթին վրէք հարուստը ձիւնորին :

Բուսական ժամանակ ձիւնորը արիւնաներկ սուրը ձեռքը, դալկաւոր յայտնութեան մէջ ընկղմեցաւ հոգեվարքին այդ սղանդակ ու անհանկուս իսուքերուն վրայ : Ի՞նչ ըսել կուզէի այդ զազանաբար յարարածը հայր, եղբայր սրտագրեցիկ խոսքերով Ո՛չ հօր ու ո՛չ ալ եղբայրներու գոյութեան մասին ան և է գիտակցութիւն ու էր : Ինքնամոտի ու ինքնաշարժար մտածուէր քնքրու մէջ ան խորասուզուեցաւ լուծելու համար անոր արտասանած մանուածապատ խոսքերը Բայց խելքին չը հասաւ ու չը հուստաց ստակելու մտ իրեն երեւող խելապարին սն մէջ անգամուէրներուն ու սխաղծ զառանցանքներուն :

իբր Պէրլինի քաղաքային խորհրդի անդամ, և թէ իբր ազգային երեսփոխան, ու ջերմ պաշտպան մարդկային ազատութիւնը երաշխաւորող օրէնքներու և իբրև համոզուած աւանդաբարակ քաղաքացի մը անգամ ընդհարումներու անցաւ երկաթէ Պիղմարքին հետ: Եւրոպական ու հմուտ գիտնականը մեռաւ առանց ասանկանքի և իր սիրելիներէն շրջապատուած: Գերմանական կորսնցուցիչներու և թշուառ զաւակ մը, իսկ մարդկութիւնը ու գիտութիւնը իր ջերմ, անխնայ ու միշտ պրոպագանդային միջոցով Վլադիմիր Մանը արձագանք պիտի տայ բոլոր ազգերու գիտնական շրջանակներու մէջ և գիտութիւնը յարգող մեծ մէկ մարդ անհատ պիտի խոնարհի եղական գիտնականներ և ոչ պակաս նշանաւոր հանրային գործիչին անխնայ անջնջ:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վիլհելմի իր հակաբեհական ճակատը արտասանելէ և լեհացիները Գերմանացիներու ձգտումները հրապարակով արտայայտելէ վերջը, որոնց երկու լեհական նահանգներու գլխաւոր քաղաքը Բոզեն Ըսաւ ու ըրաւ: Կայսր մըն է, չէ՞ Բոզենի գերմանա-

չինները ամեն ճիշդ թափեցին լեհական այդ քաղաքին հանդիսաւոր կերպարանք տալ: Չարհարեցին տուները, փողոցները, իսկ իրենք լեհացիներն ալ ամեն ճիշդ թափեցին ցուցնելու որ իրենք բոլորովին չեն հետաքրքրուիր կայսեր գալստեամբ, այսինքն տուները չը զարդարեցին, պատուհանները ներսէն գոցեցին և նստեցան սուսիկ ու փութիկ:

Լեհ ժողովուրդը չափազանց գրգռուած է Գերմանացիներուն և իրենց կայսեր դէմ: Չտո հաւանական է որ Գերմանական կառավարութիւնը և ինքը կայսրը կը կասկածէին որ տաք գլուխ լեհացի մը փորձանք մը բերէր լեհները ջնջել սրտող կայսեր պիտուն, ասոր համար ալ ոստիկանութիւնը իր հսկողութիւնը գերազանցութեան հասցուցած էր:

Իայն Վիլհելմի բան մը չը պատահեցաւ, շնորհիւ զօրքին և ոստիկանութեան: Գերմանական բռնի ուժը պաշտպանեց ճամարտակ կայսրը որ ժողովրդներու գոյութեան հետ կը խաղայ սպաննի պղպծակներու պէս:

Վիլհելմ կայսրը, վարչապետ Պիլսոֆ, և ըսլոր նախարարները ցարակցական հեռագիրներ զըրկած են Վիլհելմի ընտանիքին: Պէրլինի քաղաքային խորհուր-

դը արտասովոր նիստի մը մէջ սրտոյն է հռչակաւոր գիտնականին թաղումը քաղաքին հաշուով կատարել:

Յուզարկաւորութեան հանդէսի միջոցին քաղաքապետը քաղաքին կողմէն ճառ մը պիտի արտասանէ, իսկ բրոֆէսոր Վալտէյէր Պէրլինի համալսարանի կողմէն:

Սյխարհի ամեն կողմը բնականցական հեռագիրներ կատարուին համալսարանի գիտնականին մահուան առթիւ: Կերբել որ լուսաշողաւորութեան հանդէսը շատ շքեղ կերպով պիտի կատարուի:

ԹԱՏՐՈՆ ԿՊՐԻՍ

Հանի Բակաֆօ Աւառ Եւսայի Երջան

ՎԵՍԵԼՈ

Հայ դերասանական խումբի կողմէն Յաւաքիկայ հիմնդրարի գիշեր ժամը Զին պիտի ներկայացուի Ի նպաստ

խմբիս դերասաններէն կասկերգակ Պ. Արշակ Պեկնաւնի Առաջին ներգալ ըրչալով

ԱՐՔԱՅՆ ԶԲՈՒՆՈՒ

Թատրախաղ 5 արարուած Վիկթոր Հիւկոյի

Աստուծէ, գոռաց ձիւերը մերկ սուր ձեռքը պատրաստ ուրիշ հարուած մըն ալ տալու: Ի՞նչ աւել պակաս կը հաջնա, դո՞ւն սպաննեցիր իմ հայրս ու եղբայրներս, ո՞վ է հայրս և որոնք են եղբայրներս... Դուն Սէրգէյ չե՞ս, հայ ձիւական տղան, պատասխանեց ակոսները կրճակով կիսամեղ դաղանը, դուն վանքին հովիւն չե՞ս, վերջապէս Մավի Օղլուի որդեգիրը չե՞ս... Այո, ես ան եմ հպարտօրէն ըսաւ ձեռքը, ու այդ ամենը գիտնալով հաներձ տակաւին կը յանդիս իմ տակա պտոկած այդպիսի բաները զրուցել, առ քեզի մէկ հարուած մըն ալ ու ջնջաք զեա...

աստարդը հրաշքի վառարանին քով դապատակի մը վրայ նստաւ անմընուռն, մի քիչ սաքնալու: Դիմացը կը բազէր աղբակի քաղցրով ձեռքունի արեգակն ու ոտքին մինչեւ գրուելու պատարագուած սպիտակ սպիտակ կծկած վառարանին շուրջը շաքանակ կը խորովէր քթին տակէն մըմըմըմըմ օրուան մեծախառ ու ախորժուր շաքանակ: Մի քիչ անգին ան փառաշուք սեղան մը դրած էր խորտակման համեմտեցող լիփլիցներ: Ու ամբողջ կողմը սարգենիի պրչակներով զարդարած էր որոնց վրայ յէն կախուած մարգարտայեա կանթիկները իրենց աւակածալ պղպուտին ցողարձակումներով կը լուսաւորէին շքեղապան շաք մտայլ ու արմոյն նկուղը: Գիղղկական պարզուցու գունազեղ զարդապատկերի մը ցուցարուութիւնն էր Կենդան հոյակապ խորտակմանը, զոր հոգեզեղ արեգան անհուն հոգատարութեան յղիութիւնով հրաշակերտած էր: Երիտասարդ ձիւերին շուտփոյթ գալուստին կսպասէր ակնկառոյց վայելելու միտքին փառազարդ հրճուածքի ու խնդուած այդ գիշերը: Երբոր երիտասարդը եկաւ ու մի քիչ ինքզինքը վառարանին քով սարքուց, երկուքը միտքին սեղանին շուրջ ըսող մեջտան: Բայց երիտասարդը ուրախութեան նշուլը չէր ցուցնել ու ոչինչ ուսելու ալ կամեցողութիւնը ցուց կուտար: Խորագրած թափուութիւն մը զայն կերէր ու կը մըկըրայնպէս կը թուէր թէ անոր սիրտը դիւրարկել էր ու ամբողջ ներսիդին

դառնակակի զարեւու անշիջանելի հնոց մը դարձած էր: Ամբողջ էութեամբ բնկնուած էր: մի քանի վայրկեանի մէջ այնպէս որ անոր ամբողջ կերպարանքը մեռելային այլափոխումն առած էր: Ի՞նչ է զարագ, հարցուց ձեռքունի արեգան երբ նշմարեց անոր այդպիսի արտակարգօրէն կերպարանափոխումը կացութիւնը: Այ օր տօներուն տօնն է սիրելի որդիս եթէ այսօր ալ չը վայելես ե՞րբ պիտի վայելես: Ախ... բանն մըն ալ լուր չունի հառաչեց սրտայող երիտասարդը, ձեռքիս ալ չը նայիր որ հասկնայ... Երիտանի կրօնաւորը գերատուր նախաձեռք մը ուղղեց անոր գլխէն մինչեւ գարշապարը ու երբ անոր ձեռքերուն ու գարագուշակին կթիւ վրայ արեան կաթիլները նշմարեց, երկար ատեն սահմոկեցուցիչ ապշանքի մէջ թաղուեցաւ, ու յանկարծ կերկերածայն պոռաց:

—Այս ի՞նչ է Աստուած... Տէրը հետու պահէ մեզ ամեն վտանգէ Կենդան գիշերով, արդեօք գէշ բան մը պատահեցաւ, աստուած բարին ընէ Սեղրակ, պատմէ նայինք: —Թէք կէտը— Ի՞նչ ըրիր, յետո՞յ, տակնու վրայ եղած ընդմիջեղ ձեռքունի վայնականը անձկագին սպասելով անոր խօսքին վերջացումին: —Ստակեցուցի՞ր... խայտայ երբոր աստարդը հրակայակ աչքերով, հիմա արքայութիւն կը գտնուի... Ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ այդպիսի բան

ԵՐԳ ԵՒ ՊԱՐԵՐԲ Պ.Գ.Յակոբեանի և Օր. Բոզայի կողմէ

Պ Ա Լ Է Դ

Օրիորդ Բարսաբոյի կողմէն

ՎԻՆԵՍԱՅԻ ԶԱՄՐՈՂՆԵՐԸ

Կասակախաղ Պ. Ա. Պեկնաւնի կողմէն

Անշուշտ հայ հասարակութիւնը պիտի քաջաբերէ նաեւ Պ. Ա. Պեկնաւնի, ինչպէս քաջաբերեց խմբի միւս արժանաւոր անդամները:

Խմբ.

ԱԶԴ

Եւրոպական լեզուներու եւ գանակի մասնաւոր դասեր կուտայ իր ուսումը Եւրոպա ստացած եւ նորերս Զուիցերիայէն վերադարձած Լիսս Անի խանկեանց

Դաշնակի, Զու. թակի և երգի դասեր կուտայ Զարան Ա. Միրխանեանց

Պայքանակա փողոց թիւ 8, Վառնա:

Անտի Գոռաց ձիւերը մերկ սուր ձեռքը պատրաստ ուրիշ հարուած մըն ալ տալու: Ի՞նչ աւել պակաս կը հաջնա, դո՞ւն սպաննեցիր իմ հայրս ու եղբայրներս, ո՞վ է հայրս և որոնք են եղբայրներս... Դուն Սէրգէյ չե՞ս, հայ ձիւական տղան, պատասխանեց ակոսները կրճակով կիսամեղ դաղանը, դուն վանքին հովիւն չե՞ս, վերջապէս Մավի Օղլուի որդեգիրը չե՞ս... Այո, ես ան եմ հպարտօրէն ըսաւ ձեռքը, ու այդ ամենը գիտնալով հաներձ տակաւին կը յանդիս իմ տակա պտոկած այդպիսի բաները զրուցել, առ քեզի մէկ հարուած մըն ալ ու ջնջաք զեա... Այն ատեն ձիւերը վար ձեռքաւ մի քիչ ու իր հրաշանին թունով վար հրեց ու միջին վիթխարի աստակը, որ թաւազուր անագին բարձունքներէ ջախջախուած զէպի Տէյրիմըն-Տէրիմի անուրը գահավիժեցաւ: Անախորդն ձիւերը երկար ժամանակ ակնապիւր ու ժամագին դիտեց դիակին զուարթութիւն վար ստալտուելու մինչեւ որ անոր հետքը անյայտացաւ: Յետոյ արիւնշաղախ սուր իր պատեանը խոթեց կալմբով ներկուած ու հպանակով ուղեւորուեցաւ դէպի վանք որ հինգ վայրկեանէն հասաւ: Անպատոււ արտորանքով մտաւ կայսրը ճիւղիկներստանը, տեղաւորեց, ձիւն ու կամացուց քայլերով վանքին երկաթաշէն կիսաբաց զոնէն ներս սուղակելով քովիկ ձախակողմեան իր ցիկը դիմեց և ճկիկը գրգռուցուց: Իսկոյն դուրը բացուեցաւ ու երբ-

դառնակակի զարեւու անշիջանելի հնոց մը դարձած էր: Ամբողջ էութեամբ բնկնուած էր: մի քանի վայրկեանի մէջ այնպէս որ անոր ամբողջ կերպարանքը մեռելային այլափոխումն առած էր: Ի՞նչ է զարագ, հարցուց ձեռքունի արեգան երբ նշմարեց անոր այդպիսի արտակարգօրէն կերպարանափոխումը կացութիւնը: Այ օր տօներուն տօնն է սիրելի որդիս եթէ այսօր ալ չը վայելես ե՞րբ պիտի վայելես: Ախ... բանն մըն ալ լուր չունի հառաչեց սրտայող երիտասարդը, ձեռքիս ալ չը նայիր որ հասկնայ... Երիտանի կրօնաւորը գերատուր նախաձեռք մը ուղղեց անոր գլխէն մինչեւ գարշապարը ու երբ անոր ձեռքերուն ու գարագուշակին կթիւ վրայ արեան կաթիլները նշմարեց, երկար ատեն սահմոկեցուցիչ ապշանքի մէջ թաղուեցաւ, ու յանկարծ կերկերածայն պոռաց:

—Այս ի՞նչ է Աստուած... Տէրը հետու պահէ մեզ ամեն վտանգէ Կենդան գիշերով, արդեօք գէշ բան մը պատահեցաւ, աստուած բարին ընէ Սեղրակ, պատմէ նայինք: —Թէք կէտը— Ի՞նչ ըրիր, յետո՞յ, տակնու վրայ եղած ընդմիջեղ ձեռքունի վայնականը անձկագին սպասելով անոր խօսքին վերջացումին: —Ստակեցուցի՞ր... խայտայ երբոր աստարդը հրակայակ աչքերով, հիմա արքայութիւն կը գտնուի... Ի՞նչպէս կրնայ ըլլալ այդպիսի բան

մը, շարունակեց Մավի-Օղլու անհասկանալի ու անհաստալի թուելով իրեն այդ խօսքերը:

—Մարդու պէս, շնորհքով, որոտաց երիտասարդը, չե՞ս հաւատար, ահա, շօշափէ սուրս, դեռ տաք է արիւնը, այդ հայրս ու եղբայրներս սպաննող շանաստակին:

—Աչքդ սիրեմ, ճակատդ համբուրեմ կարծես, փղձկեցաւ յարտասուս ու բախու թիւնէն, ալ երբ ակնյայտանի հաստասեց անոր ըրած անգուցական քաջադրո՞ւթիւնը ու կաթոգին անոր վզին պլլուելով երկար ատեն գոռոզու լայն գիրկընդխառնուած մը վայելեցին:

—Ինչ նուէր որ կուզես տամ քեզ Կենդան օրով բէ ինձ, հեւաց ձեռքունին հաջիւ հաջ սթափած գիշերօղջնող հրճուանքէն, տակաւին ամբապնդօրէն զայն սեղծած իր կուրծքին վրայ: Պիտի տամ քեզ ինչ թանկագին նուէր որ խնդրես:

—Բան մըն ալ չեմ ուզեր, միայն թէ հասկցուր ինձ թէ ո՞վ են հայրս ու եղբայրներս, այս թող ըլլայ քու ծննդէքդ ինձի, ուրիշ բան չեմ ուզեր:

—Շատոնց պիտի պատմէի քեզ բայց յարմար ժամանակին գրպասէի, պատասխանեց ձեռքունին, քու մեծնալուդ կսպասէի, բայց քանի որ հիմա դուն կը խնդրես ժամանակն է որ ամեն ինչ մանրամասնութեամբ յայտնեմ քեզ, եւ կարծէ քանի որ հիմակուրէն կը խոտանաս անոնց արժանի յարգըն ըլլալ: Անանկ է նէ դիմացս անցիր:

(Շարունակելի)

Լոճօճ Սարուղ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

Էջմիածնի սինոդը կարգադրեր է որ այսուհետև ընկնելի մանուկները եկեղեցական մատաններու մէջ «եկեղեցու զաւակ» կոչուով չը նշանակուին, այլ իրենց կնքահայերուն մականունով:

— Եւստորոհուն կարգադրուած է որ անմեղ մանուկները կեանքի մէջ ամօթապարտ չըլլան իրենց ծընողներուն անգթութեանը պատճառով:

— Եւստորոհուն կարգադրուած է որ անմեղ մանուկները կեանքի մէջ ամօթապարտ չըլլան իրենց ծընողներուն անգթութեանը պատճառով:

— Եւստորոհուն կարգադրուած է որ անմեղ մանուկները կեանքի մէջ ամօթապարտ չըլլան իրենց ծընողներուն անգթութեանը պատճառով:

— Եւստորոհուն կարգադրուած է որ անմեղ մանուկները կեանքի մէջ ամօթապարտ չըլլան իրենց ծընողներուն անգթութեանը պատճառով:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թ Ո Ւ Ր Ք Ի Ս

Թրքական և իտալական ազբուրներու համաձայն իտալական ծովակալին Պոլիս այցելելը լելը քաղաքական նպատակով չէ եղած:

— Աւստրո-հունգարական դեսպանը կրկին Բ. Դանէն պահանջած է որ միջնորդ գատարան կազմուի արևելեան երկաթուղիներուն վերաբերեալ վիճելի խնդիրները կարգադրելու համար:

— Քարափի ընկերութեան և կառավարութեան միջև եղած անհամաձայնութիւնները ընդհարումի կերպարանք առնելու վրայ են: Եթէ կառավարութիւնը գոհացում չը տայ ընկերութեան պահանջներուն ֆրանսական պետականատունը պաշտպան պիտի հանդիսանայ:

Պ Ո Ւ Լ Կ Ա Ր Ի Ս

Ջորափար Յօնչէֆ և զնդապետ Նիկոլօֆ ձերբակալուած են սահմանազրկէն դէպի Թուրքիա հըրտախմբեր գրկելուն համար:

— Ռուսական կայսրի կողմէն Շիպքայի հանգէսներուն ներկայ պիտի գտնուի մեծ դուքս Նիքոլա Նիքոլայիչը:

— Ռուսները մէջ մեծ միթինգ մը տեղի ունցցրէ. Միթինգի մէջ բոլորքեր են Յօնչէֆը և Նիքոլօֆը ձերբակալելու և Սօֆիայէն երկրի ներսերը աքսորելու համար:

ՌՈՒՍԻԱ

Կառավարութիւնը Թիւրքիայէն կը պահանջէ որ չորս թօրփլաճաները, որոնք զինուած չեն, վաւորէն անցնին:

— Պեդերսոնը ֆրանսական դեսպանը մերթիկեան թղթակցի մը յայտարարած է որ ֆրանսական կառավարութիւնը հրաժարեցուցած է զինքը պաշտօնէն: Ինք չէր ուզեր պաշտօնէն հրաժարիլ, որովհետեւ քանի մը խոստումներ րբաժ էր և ղեռայդ խոստումներ չէ կատարած:

Ա Ն Գ Լ Ի Ս

Պօէր զօրավարներու տեսակցութիւնը Չեմպրլէնի հ ս երկու ժամ տուեր է:

Ջորափարները ամբողջ կողմէն համակրական ցոյցերու արժանացր են: Խորհրդակցութիւններու մասին ոչինչ յայտնի չէ:

Անգլիական թերթ մը կը պատարակէ ժողովրդին համակրական ցոյցերը, յայտարարելով որ ղեռ երեկ պօէր զօրավարները անգլիական արիւն կը թափէին:

— Չեմպրլէն տեսակցութեան մը մէջ յայտներ է թէ պօէր զօրավարները խնդրեր են որ պօէր փախտականները առանց երգումի Թրանսիլ վերադառնան, և երկու հասարակապետութիւններու նախկին պաշտօնները կրկին իրենց պաշտօնները ստանան: Չեմպրլէն մերժած է իր կառավարութեան այդպիսի առաջարկութիւնը մը ընել:

Ա Մ Ե Ր Ի Ս

Նախագահի կինը ուս Մեծ դուքս Պորիսին այցելութիւնը ընդունած չէ, որովհետեւ այդ դուքսը Ամերիկա գալէն ի վեր անբարոյական կնիկներու ետեւէն ինկած է:

Դուքսին կնիկներու մասին զանազան պատմութիւններ կը պատմեն բոլոր քաղաքներու մէջ:

Ողջախոհ կանանց ընկերութիւնը վրդովուելով՝ դուքսի բռնած ընթացքէն, նամակով մը գիմեր է նախագահին և անոր տիկնոջը որ դուքսը իրենց ներկայութեանը չընդունին:

ՉԻՆԱՍՍԱՆ

Անգլո-Չինական վաճառակաճան կանաչագրութիւնը վերջնապէս կնքուած է: Գետերու վրայ նաւազնացութեան համար նոր օրէնքներ հաստատուած են: Մօրֆիինի ներմուծումը բոլորովին արգելուած է:

ՎԵՆԶԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պոլէն կը հաղորդեն որ Եանեայի վալին չի թոյլարար որ հոնտեղի նոր հիմնուած իտալական բոսթան գործէ: Իտալական դեսպանը բողոքներ է:

Գիշեր մը ժանտարմաներու պետը զօրով վալին իր սիրուհին հետ հրինյ բնակարանէն հաներ է: Խաղբութիւնը մեծ է:

— Թուրք կառավարութիւնը համաձայն է Միթինգի մէջ ուսական հիւպատոսութիւն հաստատուելու պահանջին հետ:

— Մեծ Իշխան Նիքոլա Նիքոլայէվիչ իր շքախմբով Սեպտեմբեր 12ին Վառնա պիտի հասնի:

— Ռուսիոյ պաշտօնական թերթը կառավարութեան մէջ ժամանակաւոր կարգադրութիւնը հրատարակած է որով կը յայտնուի թէ Բարձրագոյն դպրոցներու ուսուցիչներէն ու զինչ գատարան մը հիմնուած է որ այսուհետեւ պիտի քննէ և որոշումներ տայ ուսանողական անկարգութիւններու մասին:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Սկսաւ հրատարակուիլ Յրանապի նշանաւոր վիպասաններէն Լուի Նոտոլ:

«ԱՆԻՄԵԱՆ ՊԱՆԴՈՒԿ»

Գերազանցապէս հետաքրքրաշարժ Ամէն դասակարգի դիւրամատչելի ըլլալու համար՝ զիրք երկու մասով երեւան պիտի ելլայ մէկ հատորի մէջ և ամբողջութիւնը 52-54 թերթերէ պիտի բաղկանայ:

Իւրաքանչիւր մասին բաժանորդացինն է Վառնայի համար 1 25, ուրիշ քաղաքներու և արտասահմանի՝ 1, 50. Իսկ ամբողջութեանը բաժնեկիներն է, Վառնայի համար 2, 50. և Վառնայէ դուրս 3 ֆր. ձեռքէ առնողները պիտի վճարեն առաջուան պէս՝ 8 երեսնոց պրակին՝ 5 սանթիմ:

Սմէն քաղաքները և կամ դիւզբը ուր մէկէ աւելի բաժանորդ ունինք, միայն մէկ հասցէի ամէն շարք երկու պրակը մէկ ծրարով պիտի զրկուի, իսկ առանձին բաժանորդի պրակները 6 հարաւ մէկ ծրարով պիտի զրկուի: Դասի ծախքը հրատարակչին վրայ է:

Փոփաքողները պէտք է դիմեն հետեւեալ հասցէին:

Տպարան Աւրեւիշեան:

Օճնիկ Բարսեղ ան:

Վառնա պոչկարխ:

Գրաւի վոխարհն Եւստիպիոսով պղղղղղղղղ:

ԱՆՈՒՇԱՐԱՆ

ՀԱՅԻ ՀԱՍԱՐ

կամ

ԱՂՋԱՆ ՄԸ ԹԻՇԱՍԱԿԱՐԱՆԸ

Վէպ մը իրական կեանքէ

Մամուլ սակ

Այս վէպը որ կը պարունակէ իր մէջ տեղական կեանքէ զանազան պատկերներ. հրատարակութեան անձնուած է հեղինակին կողմէն և սիրով պիտի ընդունուին բաժանորդներ հրատարակութեան դիւրութիւնը նմայուելու համար:

Բաժնեկիներն է 1 ֆրանք. բոթի ծախքը հրատարակչին վրայ:

Տպագրութիւնը աւարտուելու գրքերը կը յանձնուին բաժանորդներուն:

Գոյանալիք հատոյթը ամբողջովին կը նուիրուի աշակերտական կարմիր Սաչի բնկերութեան:

Բաժանորդագրութեան համար դիմել հետեւեալ հասցէին:

Մուրատ Եւստիպիոսով (Պուլկարա) ՎԱՌՆԱ

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ն

«ԲԱՐԿԷՆ ՍԻՒՆԻ» ընթերցարանի մէջ կը ծախուի Ատով Եւստիպիոսովի «Գիւցազնորէն» ի նպատակայ Ուսանողական Միութեան:

Գինն է 1 լէֆ արծաթ:

Կը ծախուի նաեւ «Եւստիպի Սկառնութեան Ճանապարհին»:

Գինն է 90 սանթիմ

Վառնա

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ՆԱՐԺՈՒՄ» ի

Կը տպագրուին ամէն լեզուէ այցեւորման, հասցէտման, նամակագրութեան, հարեւանական հրատարակչի, մահալի:

Գինն է յոյժ դիւրամատչելի: Ուրիշ քաղաքներէ եկած յանձնարարութիւններ ճշդութեամբ և փութով կը կատարուին:

ԱՆՋՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԱՆԻՓԻ

Отговорникъ

Мурадъ-Ераносянъ

Печатница «Взаимность» Варна.